

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Факультет **Математики, природничих наук та технологій**
Кафедра **Менеджменту та підприємництва**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В.о. завідувача кафедри
 д.с.н., проф. Панченко В.А.

«01» вересня 2024_ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП 1.19 ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр, назва галузі)

Спеціальність: 051 Економіка
(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма: Економічна безпека
(назва)

Форма навчання: Денна
(денна, заочна.)

Кропивницький 2023

Робоча програма навчальної дисципліни Економічна безпека держави розроблена
(назва навчальної дисципліни)
на основі освітньо-професійної програми Економічна безпека, навчального плану
(назва ОПП)
підготовки здобувачів вищої освіти освітнього першого (бакалаврського) рівня за
спеціальністю 051 Економіка

Розробник: д.е.н, професор Левченко Олександр Миколайович
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
математики та методики її навчання

Протокол від «3»серпня 2023 року № 1
В.о.завідувача кафедри математики
та методики її навчання

ініціали)

(підпис) д.ек. н., проф. Панченко В.А.
(прізвище та

Робочу програму перезатверджено на засіданні кафедри менеджменту та підприємництва

Протокол від «1» вересня 2023 року № 1
В.о.завідувача кафедри
менеджменту та підприємництва

(підпис) д.ек. н., проф. Панченко В.А.
(прізвище та ініціали)

Робоча програма навчальної дисципліни **Економічна безпека держави** для
студентів спеціальності **051 Економіка** за першим (бакалаврським) рівнем вищої
освіти. – ЦДУ імені В. Винниченка, 2023. – 23 с.

© Левченко О.М., 2023 рік
© ЦДУ імені В. Винниченка,
2023 рік

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>05 Соціальні та поведінкові науки</u> (шифр і назва)	Нормативна	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання _____ (назва)	Спеціальність: <u>051 Економіка</u> (шифр і назва)	Рік підготовки	
		3-й	-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		5-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3	Освітня програма: <u>Економічна безпека</u> (шифр і назва)	26 год.	год.
		Практичні, семінарські	
	26 год.	год.	
	Лабораторні		
	год.	год.	
	Самостійна робота		
	68 год.	год.	
	Індивідуальні завдання:		
	год.		
	Вид контролю:		
Екзамен			

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Економічна безпека держави» є формування теоретичних знань, розвиток здібностей і практичних навиків студентів з питань розробки та реалізації управлінських рішень у сфері економічної безпеки держави.

Завдання навчальної дисципліни:

- вивчення концептуальних основ національної безпеки України; складових елементів системи національної безпеки держави; критеріїв формування найважливіших сфер життєдіяльності; основних підходів до забезпечення національної безпеки;

- вміти визначати вплив факторів зовнішнього та внутрішнього середовища на забезпечення національної безпеки України;

- навчитися аналізувати основні тенденції розвитку геополітичного простору та оцінювати їх можливий вплив на національну безпеку України;
- здійснення оцінки характеру та рівня загроз національним інтересам України в різних сферах буття суспільства.

Предмет: дослідження національної безпеки, внутрішньополітичних та зовнішньополітичних аспектів національної безпеки, їх взаємозв'язку в умовах глобалізації, сфери національної безпеки України в усій її складності та багатоманітності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

загальні	фахові
<p>ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p>	<p>ФК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.</p> <p>ФК 5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.</p> <p>ФК 8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.</p>

1.3. Очікувані програмні результати навчання:

ПРН 9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

ПРН 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

ПРН 17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

ПРН 24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1. Теоретичні засади економічної безпеки держави та її внутрішні складові

Тема 1. Теоретичні засади економічної безпеки держави. Загрози та виклики економічній безпеці

Визначення сутності поняття безпека. Еволюційний розвиток поняття економічної безпеки держави. Місце економічної безпеки держави в багаторівневій системі безпеки. Цілі економічної безпеки держави. Суб'єкти та об'єкти економічної безпеки держави. Індикатори економічної безпеки. Методика оцінка економічної безпеки як конкурентоспроможності держави на світовому ринку. Концепція національної безпеки України. Національні інтереси держави і загрози в глобальному вимірі. Економічні інтереси держави. Соціально-економічний розвиток та національні інтереси держави. Загрози економічній безпеці держави. Механізм забезпечення економічної безпеки держави.

Тема 2. Основні внутрішні складові економічної безпеки держави

Енергетична безпека. Складові енергетичної безпеки. Системи індикаторів для оцінювання рівня енергетичної безпеки України. Загрози енергетичній системі України.

Продовольча безпека. Сутність продовольчої безпеки, об'єкти та суб'єкти продовольчої безпеки. Інституційне забезпечення продовольчої безпеки. Аналіз показників продовольчої безпеки. Особливості забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану.

Соціально-демографічна безпека. Складові соціально-економічної безпеки. Система структурних зрушень в економіці України та необхідність структурно-інноваційної безпеки. Інноваційна модель соціально-економічного розвитку і забезпечення національної економічної безпеки.

Воєнно-економічна безпека. Стратегія воєнної безпеки України. Структура воєнно-економічної складової економічної безпеки держави. Показники оцінки ризиків та загроз воєнно-економічної безпеки.

Екологічна безпека. Екологічна безпека, як складова національної безпеки України. Міжнародні зусилля країн у підтримці клімату та збереженні екосистеми. Організації, що займаються питаннями екологічної безпеки. Концепція стійкого розвитку як універсальний механізм досягнення економіко-екологічної безпеки.

Тема 3. Система економічної безпеки держави

Основні поняття у сфері системи економічної безпеки держави. Суб'єкти гарантування економічної безпеки держави. Загальнодержавне забезпечення економічної безпеки держави. Недержавні суб'єкти забезпечення економічної безпеки держави.

Характеристика структур по забезпеченню економічної безпеки національної економіки: Рада національної безпеки й оборони України, Кабінет Міністрів України, Міністерство фінансів, Міністерство економічного розвитку і торгівлі. Недержавні суб'єкти забезпечення економічної безпеки держави.

Механізм забезпечення економічної безпеки держави.

Актуальні виклики та загрози економічній безпеці України в умовах воєнного стану.

Тема 4. Регіональна компонента забезпечення національної економічної безпеки: сутність і основні чинники економічної безпеки регіону

Сутнісні характеристики економічної безпеки регіонів. Основні аспекти прояву економічної безпеки регіону. Системний підхід до управління економічною безпекою регіонів. Загрози забезпечення економічної безпеки регіонів.

Функція забезпечення економічної безпеки в стратегіях, програмах та прогнозах розвитку регіонів. Потенціал інструментів стимулювання регіонального розвитку у контексті впливу на економічну безпеку держави.

Тема 5. Формування економічної моделі держави в умовах становлення інноваційної моделі розвитку

Система структурних зрушень в економіці України та необхідність структурно-інноваційної безпеки. Інноваційна модель соціально-економічного розвитку і забезпечення національної економічної безпеки. Розвиток національної інноваційної системи в Україні. Інформаційна безпека суб'єктів інноваційної діяльності. Поняття інвестиційно-інноваційної безпеки держави. Класифікація загроз у сфері інвестиційно-інноваційної безпеки. Аналіз показників інвестиційно-інноваційної безпеки держави

Тема 6. Інституціональні умови забезпечення економічної безпеки

Якість інститутів як основа сталого економічного розвитку та безпеки. Інституціональні асиметрії – загроза економічній безпеці держави. Роль і місце держави у формуванні інституціональних умов економічної безпеки держави. Правові аспекти розроблення Концепції національної економічної безпеки України.

Змістовий модуль 2. Основні загрози забезпечення економічної безпеки держави

Тема 7. Проблеми економічної безпеки у фінансовій сфері

Поняття збалансованості фінансової системи на різних рівнях управління. Основні індикатори фінансової системи країни. Поняття фінансової безпеки держави.

Індикатори фінансової безпеки. Складові фінансової безпеки держави. Банківська безпека. Безпека небанківського фінансового ринку. Боргова безпека. Бюджетна безпека. Валютна безпека. Грошово-кредитна безпека. Оцінка складових фінансової безпеки країни. Аналіз показників складових фінансової безпеки держави.

Тема 8. Тіньова економіка як загроза економічній безпеці України

Поняття “тіньової економіки”. Причини глобалізації тіньових відносин в Україні. Наслідки тінізації економіки України. Поняття, структура та методи оцінювання обсягів тіньової економіки в наукових розробках вітчизняних та західних учених. Складові елементи тіньової економіки.

Особливості та шляхи детінізації економіки України.

Визначення поняття «корупції». Вплив корупції на суспільство і державу. Корупційні злочини, корупційна злочинність. Хабарництво. Адміністративно-правовий механізм боротьби з корупцією. Адміністративно-правова відповідальність за корупційні діяння. Заходи протидії корупції.

Тема 9. Економічні злочини як загроза економічній безпеці держави

Кримінологічне визначення поняття і ознак економічної злочинності та види економічних злочинів. Нелегальний ринок як сфера економічних злочинів. Відмивання доходів, отриманих злочинним шляхом. Запобігання відмиванню грошей. Політика “знай свого клієнта”. Програма внутрішньої відповідності. Офшорні юрисдикції. Види державного і недержавного контролю для запобігання економічній злочинності.

Кримінальна відповідальність за шпигунство.

Тема 10. Недобросовісна конкуренція як загроза економічній безпеці держави

Поняття конкуренції та недобросовісної конкуренції у сфері економічної безпеки держави. Поняття конкуренції та недобросовісної конкуренції у сфері економічної безпеки держави.

Бенчмаркінг – загроза підприємництву як суб’єкту національних інтересів держави.

Рейдерство: зміст поняття. Передумови виникнення рейдерства в Україні. Рейдерство в Україні: аналіз історії.

Тема 11. Зовнішньоекономічна безпека держави

Поняття зовнішньоекономічної безпеки держави. Членство України у міжнародних організаціях. Експортна безпека. Імпортна безпека. Особливі загрози зовнішньоекономічної діяльності. Фінансові кризи як основні загрози економіки країн. Вплив глобалізації на економічну безпеку вітчизняних суб’єктів господарювання та на національну економіку в цілому.

Сутність макроекономічної показники. Аналіз показників макроекономічної безпеки.

Тема 12. Економічна безпека держави на основі сталого розвитку

Складові національної стійкості та розвитку. Взаємозв'язок між соціально-економічною безпекою та сталим розвитком. Напрями забезпечення економічної безпеки з врахуванням пріоритетів сталого розвитку. Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у том числі				усього	у тому числі			
		лекції	практичні	семінарські	індивід.		самостійна робота	лекції	практичні	лабораторні
Змістовний модуль 1. Теоретичні засади економічної безпеки держави та її внутрішні складові										
Тема 1. Теоретичні засади економічної безпеки держави. Загрози та виклики економічній безпеці	10	2	2			6				
Тема 2. Основні внутрішні складові економічної безпеки держави	14	4	4			6				
Тема 3. Система економічної безпеки держави	10	2	2			6				
Тема 4. Регіональна компонента забезпечення національної економічної безпеки: сутність і основні чинники економічної безпеки регіону	10	2	2			6				
Тема 5. Формування економічної моделі держави в умовах становлення інноваційної моделі розвитку	10	2	2			6				
Тема 6. Інституціональні умови забезпечення економічної безпеки	10	2	2			6				
Всього по модулю 1	62	14	14			34				
Змістовний модуль 2. Основні загрози забезпечення економічної безпеки держави										
Тема 7. Проблеми економічної безпеки у фінансовій сфері	10	2	2			6				
Тема 8. Тіньова економіка як загроза економічній безпеці України	10	2	2			6				
Тема 9. Економічні злочини як загроза економічній безпеці держави	10	2	2			6				
Тема 10. Недобросовісна конкуренція як загроза економічній безпеці держави	8	2	2			4				
Тема 11. Зовнішньоекономічна безпека держави	8	2	2			4				
Тема 12. Економічна безпека держави на основі сталого розвитку	10	2	2			6				
Всього по модулю 2	58	12	12			34				
Усього годин	120	26	26	-	-	68				

4. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Теми лекційних занять

4.1.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні засади економічної безпеки держави. Загрози та виклики економічній безпеці	2
2	Тема 2. Основні внутрішні складові економічної безпеки держави	4
3	Тема 3. Система економічної безпеки держави	2
4	Тема 4. Регіональна компонента забезпечення національної економічної безпеки: сутність і основні чинники економічної безпеки регіону	2
5	Тема 5. Формування економічної моделі держави в умовах становлення інноваційної моделі розвитку	2
6	Тема 6. Інституціональні умови забезпечення економічної безпеки	2
7	Тема 7. Проблеми економічної безпеки у фінансовій сфері	2
8	Тема 8. Тіньова економіка як загроза економічній безпеці України	2
9	Тема 9. Економічні злочини як загроза економічній безпеці держави	2
10	Тема 10. Недобросовісна конкуренція як загроза економічній безпеці держави	2
11	Тема 11. Зовнішньоекономічна безпека держави	2
12	Тема 12. Економічна безпека держави на основі сталого розвитку	2
	Разом	26

4.1.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.		
2.		

4.2. Теми семінарських (практичних) занять

4.2.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні засади економічної безпеки держави. Загрози та виклики економічній безпеці	2
2	Тема 2. Основні внутрішні складові економічної безпеки	4

	держави	
3	Тема 3. Система економічної безпеки держави	2
4	Тема 4. Регіональна компонента забезпечення національної економічної безпеки: сутність і основні чинники економічної безпеки регіону	2
5	Тема 5. Формування економічної моделі держави в умовах становлення інноваційної моделі розвитку	2
6	Тема 6. Інституціональні умови забезпечення економічної безпеки	2
7	Тема 7. Проблеми економічної безпеки у фінансовій сфері	2
8	Тема 8. Тіньова економіка як загроза економічній безпеці України	2
9	Тема 9. Економічні злочини як загроза економічній безпеці держави	2
10	Тема 10. Недобросовісна конкуренція як загроза економічній безпеці держави	2
11	Тема 11. Зовнішньоекономічна безпека держави	2
12	Тема 12. Економічна безпека держави на основі сталого розвитку	2
	Разом	26

4.2.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		

4.3. Теми лабораторних занять

4.3.1 денна форма навчання

(не передбачено навчальним планом)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
	Разом	

4.3.2 заочна форма навчання

(не передбачено навчальним планом)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
	Разом	

4.4. Завдання для самостійної роботи
4.4.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні засади економічної безпеки держави. Загрози та виклики економічній безпеці	6
2	Тема 2. Основні внутрішні складові економічної безпеки держави	6
3	Тема 3. Система економічної безпеки держави	6
4	Тема 4. Регіональна компонента забезпечення національної економічної безпеки: сутність і основні чинники економічної безпеки регіону	6
5	Тема 5. Формування економічної моделі держави в умовах становлення інноваційної моделі розвитку	6
6	Тема 6. Інституціональні умови забезпечення економічної безпеки	6
7	Тема 7. Проблеми економічної безпеки у фінансовій сфері	6
8	Тема 8. Тіньова економіка як загроза економічній безпеці України	6
9	Тема 9. Економічні злочини як загроза економічній безпеці держави	6
10	Тема 10. Недобросовісна конкуренція як загроза економічній безпеці держави	4
11	Тема 11. Зовнішньоекономічна безпека держави	4
12	Тема 12. Економічна безпека держави на основі сталого розвитку	6
	Разом	68

4.4.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
	Разом	

4.5. Індивідуальне навчально-дослідне завдання
(навчальним планом не передбачено)

4.6. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни Економічна безпека держави передбачено комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяє розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця, з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу.

З метою формування професійних компетентностей широко впроваджуються інноваційні методи навчання. Це – комп'ютерна підтримка освітнього процесу, впровадження інтерактивних методів навчання (робота в малих групах, мозковий штурм, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань, кейс-метод, проєктний метод тощо).

За джерелами знань на заняттях використовуються словесні (розповідь, бесіда, лекція) та практичні методи.

Лекції залишаються основним джерелом передачі теоретичних знань.

Використання мультимедійних презентацій, графіків, схем допомагають студентам візуалізувати процеси та явища.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемно-інформаційний, проєктно-пошуковий, дослідницький методи.

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є: лекції; практичні заняття; самостійна робота студентів.

Лекції передбачають докладне викладення матеріалу. Комплекс лекцій являє собою цільну структуру, основу на взаємодії безпосередньо лекцій із самостійним опануванням матеріалу та перманентному зв'язку між викладачем та студентом

Практичні завдання виконуються кожним студентом індивідуально та враховують результати їх виконання.

Самостійна робота студента (СРС) включає роботу студентів над лекційним матеріалом, підготовку до поточного контролю, опрацювання питань, що винесені на самостійне вивчення, підготовку до практичних занять.

З метою допомоги студентам надаються консультації (індивідуальні або групові). Під час консультацій надаються рекомендації та роз'яснення складних для самостійного осмислення питань, вирішуються складні проблеми, які виникли при самостійному опрацюванні навчального матеріалу, при підготовці до практичного заняття, підсумкового заняття або перед екзаменом.

Одним із методів навчання є опрацювання наукових статей, що стосуються актуальних проблем забезпечення економічної безпеки підприємства, це допомагає студентам бути в курсі сучасних тенденцій у цій галузі.

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

- 1) Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:
  - словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
  - наочні (презентація, демонстрування);
  - практичні методи (вправи; практичні завдання).
- 2) Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:
  - метод проблемного викладу матеріалу;
  - моделювання життєвих ситуацій;

- мозковий штурм;
- пізнавальні ігри (конкурси, вікторини, тощо);
- метод опори на життєвий досвід;
- навчальної дискусії.

3) Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового контролю;
- самоконтролю та взаємоконтролю;
- рецензування відповідей.

4.7. Засоби діагностики результатів навчання здобувачів освіти.

Порядок та критерії виставлення балів

Контрольні заходи здійснюються з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, системності, всебічності.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- екзамен;
- експрес – опитування на лекціях;
- стандартизовані тести;
- опитування на заняттях (письмове, усне, групове й індивідуальне);
- контрольні роботи;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Технологія застосування різних методів контролю знань студентів з дисципліни «Економічна безпека держави» передбачає проведення попереднього, поточного контролю успішності навчання, проміжного контролю і підсумкового контролю студентів.

Поточний контроль: *опитування, співбесіди, тестування, доповіді, рішення ситуаційних задач, контрольні роботи.*

Попередній контроль знань здобувачів

Попередній контроль являє собою діагностику вхідного рівня знань студентів, який дає змогу визначити наявний рівень знань здобувачів на початку вивчення дисципліни чи на початку вивчення конкретної теми. Формою попереднього контролю є вхідний контроль знань. Він проводиться на 1-му практичному занятті з метою оцінки залишкових знань здобувачів вищої освіти, отриманих під час вивчення циклу дисциплін на попередніх курсах. Вхідний контроль знань проводиться у формі письмової роботи з визначення певних понять, категорій чи економічних явищ протягом 10 хвилин на початку заняття.

Вартість вхідного контролю знань здобувачів зараховується до оцінки за практичне заняття.

Поточний контроль знань здобувачів

Поточний контроль знань є органічною частиною всього навчального процесу і слугує засобом виявлення ступеня сприйняття (засвоєння) навчального

матеріалу з дисципліни «Економічна безпека держави». Оцінювання знань здобувачів на основі даних поточного контролю знань відбувається:

1) за допомогою контролю активності роботи здобувачів протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни «Економічна безпека держави», включаючи відповіді на практичних заняттях, написання та захист реферату, участь у науковій роботі факультету, підготовка доповідей, повідомлень та аналітичних матеріалів з курсу «Економічна безпека держави» тощо;

2) через виконання завдань для самостійної роботи, включаючи ведення конспекту лекцій, ведення конспекту для підготовки до практичних занять, ведення словника термінів тощо;

3) через виконання контрольних робіт.

Поточний контроль на практичних заняттях проводиться з метою виявлення готовності здобувачів до занять у таких формах:

- ✓ вибіркового усного опитування перед початком занять;
- ✓ фронтального стандартизованого усного опитування здобувачів за основними питаннями заняття;
- ✓ фронтальної перевірки виконання домашніх завдань; виклику до дошки окремих здобувачів для самостійного розв'язування практичних завдань чи ситуацій;
- ✓ експрес-опитування, що являє собою або суцільне опитування всіх присутніх студентів групи, або вибіркоче опитування частини здобувачів групи. Питання з теми (кількох тем), яка готувалася на практичне заняття, передбачають чітку коротку відповідь. При експрес-опитуванні кожен студент має право відповісти лише один раз;
- ✓ тестування;
- ✓ реферативних повідомлень та їх обговорень;
- ✓ інше.

В ході вивчення дисципліни здобувачів має право підготувати і захистити один реферат на обрану ним особисто тему. Реферат оцінюватиметься за 5 бальною шкалою і буде входити до підсумкової рейтингової оцінки за аудиторну роботу.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті за виступ та виконання письмового завдання студентом. Передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми під час роботи на практичних заняттях при набуті практичних навичок. В період дистанційного навчання заняття проходять за допомогою платформи Google та університетської системи дистанційного навчання.

У разі невиконання завдань поточного контролю студент має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття за дозволом завідувача кафедри. Порядок такого контролю регламентований викладачем.

Самостійна робота здобувачів передбачає цілеспрямований пошук ефективних способів вивчення дисципліни «Економічна безпека держави», свідоме ставлення та послідовність в роботі, вміння використовувати наявну літературу і нормативну базу, планувати власну роботу. Самостійна робота передбачає виконання письмових завдань до кожної теми в окремому зошиті, які перевіряються викладачем.

Проміжний контроль з дисципліни «Економічна безпека держави» у відповідності до навчальної програми передбачає проведення рубіжних контрольних робіт. Для написання рубіжної контрольної роботи студенту надається не більше 30 хвилин. Кількість варіантів контрольних робіт становить 5.

При виконанні контрольних робіт оцінці підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули здобувачів після опанування блоку тем (змістовного модуля).

Оцінювання результатів поточного та проміжного контролю здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою:

Оцінка	Критерії оцінювання
<p>«Відмінно» -5 (зараховано)</p>	<p>Теоретичний зміст курсу засвоєний повністю, сформований системний підхід до пізнання товару, предмета товарознавства як наукової дисципліни, закономірностей формування споживних властивостей, якостей та асортименту товарів народного споживання, основ стандартизації, класифікації та формування асортименту.</p> <p>Сформовані необхідні практичні навички користування довідковою літературою та нормативною документацією, сформовані навички щодо розпізнавання видів товарів народного споживання, визначення асортименту здійснення контролю якості.</p> <p>Засвоєний матеріал, усі передбачені навчальною програмою завдання виконані, якість їх виконання близька до максимальної.</p> <p>Студент має системні, повні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальної програми, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях, вміє робити правильні висновки, приймати рішення.</p> <p>Має міцні практичні навички. Вміє самостійно аналізувати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно добирати та користуватися джерелами інформації.</p>
<p>«Добре» - 4 (зараховано)</p>	<p>Теоретичний зміст дисципліни засвоєний повністю, необхідні практичні навички роботи з засвоєним матеріалом сформовані майже повністю, усі передбачені навчальною програмою завдання виконані, якість більшості з них близька до максимальної. Деякі завдання виконані з помилками, окремими незначними недоліками, але жодне з них не оцінено мінімальним балом (незадовільно).</p> <p>Студент добре опанував програмний матеріал, застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє аналізувати й систематизувати інформацію, самостійно використовує традиційні докази із правильною аргументацією.</p> <p>Студент вміє дати ґрунтовну відповідь на поставлені запитання, але допускає незначні неточності чи не грубі помилки.</p>

<p>«Задовільно» -3 (зараховано)</p>	<p>Теоретичний зміст дисципліни засвоєний частково. Студент виявляє поверхневі знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді недостатньо осмислені. Необхідні навички роботи з засвоєним теоретичним матеріалом сформовані в основному, практичні навички роботи не сформовані, більшість робіт, передбачених програмою виконані, але якість виконання деяких з них оцінена мінімальним балом («незадовільно» - 2).</p> <p>Уміє робити окремі висновки, застосовувати знання для виконання завдань за зразком. Зазнає труднощів у використанні теоретичного матеріалу при вирішенні нестандартних завдань.</p>
<p>«Незадовільно» -2 (незараховано)</p>	<p>Теоретичний зміст дисципліни засвоєний лише фрагментарно. Необхідні практичні навички не сформовані. Більшість передбачених програмою навчальних завдань не виконано або мають грубі помилки, якість їх виконання близька до мінімальної («незадовільно» - 2).</p>

Підсумковий контроль знань здобувачів з дисципліни «Економічна безпека держави» проводиться за результатами рейтингової оцінки за увесь період вивчення даної дисципліни.

Для розрахунку рейтингової підсумкової оцінки використовується єдина бальна система оцінювання академічної успішності здобувачів з обов'язковим переведенням оцінок до національної шкали та шкали ECTS.

Підсумковий контроль з навчальної дисципліни «Економічна безпека держави» проводиться у формі **екзамену**, згідно розкладу.

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів: – поточного контролю, самостійної роботи та екзаменаційної оцінки.

Студенти допускаються до складання екзамену за умови накопичення 30-60 балів за результатами поточного контролю в балах за шкалою ЄКТС.

Максимальна кількість балів, яку отримує здобувач на екзамені – 40 балів ЄКТС.

Кінцевий результат обчислюється як сумарний бал від 60 до 100 балів (діє система накопичення балів).

У відомість обліку успішності заноситься накопичена сума балів під час семестрового контролю та кількість балів отриманих на екзамені. Сумарна кількість балів заноситься у залікову книжку студента.

Заповнена та оформлена відомість обліку успішності повертається у деканат у визначений термін особисто викладачем.

У випадку отримання здобувачем менше 60 балів (FX,F в кредитах ЄКТС) за результатами семестрового контролю, студент обов'язково здійснює перескладання екзамену для ліквідації академічної заборгованості.

4.8. Визнання результатів неформальної та/або інформальної освіти.

Результати навчання, здобуті здобувачами ВО шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством та регламентовано ПОРЯДКОМ визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в Центральнотукаїнському державному університеті імені Володимира Винниченка, затвердженого вченою радою університету (протокол № 9 від 26 грудня 2022 р.). (<https://shorturl.cusu.edu.ua/6h>).

4.9. Схема нарахування балів, які отримують студенти

Поточний контроль												Екзамен Макс. -	Сума	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12			Разом
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	60	40	100

T1, T2 ... T6 – теми розділів.

Максимальна кількість балів за результатами попереднього, поточного контролю студентів становить 60 балів (аудиторна робота), а мінімальна – 30 балів.

Максимальна кількість балів з підсумкового контролю студентів становить 40 балів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно	незараховано
1-34	незадовільно	незараховано

4.10. Перелік програмових питань для самоконтролю:

1. Поняття економічної безпеки
2. Концепції національної економічної безпеки
3. Ієрархія зовнішніх і внутрішніх компонентів системи економічної безпеки
4. Базові елементи економічної безпеки
5. Національні інтереси держави
6. Соціально-економічний розвиток та національні інтереси

7. Загрози національній економічній безпеці
8. Механізм забезпечення національної економічної безпеки
9. Сировинно-ресурсна безпека.
10. Енергетична безпека.
11. Фінансова безпека.
12. Воєнно-економічна безпека.
13. Продовольча безпека.
14. Соціально-демографічна безпека.
15. Екологічна безпека.
16. Поняття зовнішньоекономічної безпеки України.
17. Членство України у міжнародних організаціях.
18. Експортна безпека України.
19. Імпортна безпека України.
20. Особливі загрози безпеці України у сфері зовнішньоекономічної діяльності.
22. Основні поняття у сфері системи економічної безпеки держави.
23. Суб'єкти та об'єкти забезпечення національної безпеки держави.
24. Загальнодержавне забезпечення економічної безпеки.
25. Недержавні суб'єкти забезпечення економічної безпеки держави.
26. Механізм забезпечення економічної безпеки держави.
27. Система структурних зрушень в економіці України та необхідність структурно-інноваційної безпеки.
28. Інноваційна модель соціально-економічного розвитку і забезпечення національної економічної безпеки.
29. Інформаційна безпека суб'єктів інноваційної діяльності.
30. Якість інститутів – основа нормального економічного розвитку.
31. Інституціональні аномалії як загроза економічній безпеці держави.
32. Трансплантація інститутів та їх дисфункції.
33. Аномалії залежності інституціонального середовища від попереднього розвитку.
34. Аномалії специфікації права власності.
35. Роль держави у формуванні інституціональних умов економічної безпеки держави.
36. Назвіть сутнісні характеристики економічної безпеки регіонів.
37. Дайте характеристику основним аспектам прояву економічної безпеки регіону.
38. В чому полягає системний підхід до управління економічною безпекою регіонів.
39. Назвіть складові системи управління економічною безпекою регіонів.
40. В чому полягає відмінність між керованою та керуючими підсистемами.
41. Назвіть загрози забезпечення економічної безпеки регіонів.
42. Кримінологічне визначення поняття і ознак економічної злочинності та види економічних злочинів.
43. Нелегальний ринок як сфера економічних злочинів.
44. Відмивання доходів, отриманих злочинним шляхом.

45. Запобігання відмиванню грошей. Політика “знай свого клієнта”. Програма внутрішньої відповідності.
46. Офшорні юрисдикції.
47. Види державного і недержавного контролю для запобігання економічній злочинності.
48. Визначення поняття “корупція”.
49. Вплив корупції на українське суспільство і державу.
50. Корупційні злочини і корупційна злочинність.
51. Адміністративно-правовий механізм боротьби з корупцією.
52. Адміністративно-правова відповідальність за корупційні діяння.
53. Заходи протидії корупції.
54. Поняття “тіньової економіки”.
55. Причини глобалізації тіньових відносин в Україні.
56. Поняття, структура та методи оцінювання обсягів тіньової економіки в наукових розробках вітчизняних та західних учених.
57. Складові елементи тіньової економіки.
58. Поняття конкуренції та недобросовісної конкуренції у сфері економічної безпеки держави.
59. Бенчмаркінг – загроза підприємництву як суб’єкту національних інтересів держави.
60. Кримінальна відповідальність за шпигунство.
61. Рейдерство: зміст поняття.
62. Передумови виникнення рейдерства в Україні.
63. Рейдерство в Україні: аналіз історії.
64. Складові національної стійкості та розвитку.
65. Взаємозв’язок між соціально-економічною безпекою та сталим розвитком.
66. Напрями забезпечення економічної безпеки з врахуванням пріоритетів сталого розвитку.

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

5.1. Рекомендована література

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР : станом на 01.01.2020 / ВР України URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254> (дата звернення: 10.08.2023).
2. Кримінальний кодекс України : Кодекс від 05.04.2001 № 2341-III. Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 10.08.2023).
3. Податковий кодекс України : від 23.12.2010 року № 2855-VI, Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/sp:max100> (дата звернення 10.08.2023).
4. Цивільний кодекс України : від 19.06.2003 № 979- IV, Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15/sp:max100> (дата звернення 10.08.2023).

5. Декларація про державний суверенітет України від 16.07.1990 р. № 55–ХІІ. Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <https://goo.gl/gWqidW> (дата звернення: 10.08.2023).

7. Про Концепцію (основи державної політики) національної безпеки України : Закон України від 16.01.1997 р. № 3/97–ВР. : станом на 22.07.2002 / ВР України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3/97> (дата звернення: 10.08.2023).

8. Про захист іноземних інвестицій на Україні»: від 10 вересня 1991 року № 1540а-ХІІ. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1540%D0%B0-12> (дата звернення: 10.08.2023).

9. Про захист економічної конкуренції : від 11 січня 2001 року № 2210-ІІІ. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2210-14> (дата звернення: 10.08.2023).

10. Про зовнішньоекономічну діяльність : від 16 квітня 1991 року № 959-ХІІ. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/959-12> (дата звернення: 10.08.2023).

11. Про засади державної антикорупційної політики на 2021 – 2025 роки : від 20.06.2022 р. № 2322-ІХ. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20> (дата звернення: 10.08.2023).

12. Про запобігання корупції : від 14.10.2014 № 1700-VII, Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення: 10.08.2023).

13. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинних шляхом» від 28 листопада 2002 року №249-IV (в редакції закону від 18 травня 2010 року №2258-VI) (із змінами та доповненнями) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/249-15>.

14. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-ХІІ (із змінами та доповненнями) URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>.

15. Закон України «Про продовольчу безпеку України» від 22 грудня 2011 року № 4227-VI <https://ips.ligazakon.net/document/JF6GI01G?an=162>.

16. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України: наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 р. №1277. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text>.

17. Постанова Верховної Ради України «Про концепцію (основи державної політики) національної безпеки України» від 16.01.1997 № 3/97-ВР (із змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3/97-%D0%B2%D1%80#Text>.

18. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року» від 3 березня 2021 року №179 (із змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-%D0%BF#Text>.

19. Про національну безпеку України: Закон України від 21 червня 2018 року №2469-VIII (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>.

20. Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України від 5 березня 1998 року № 183/98-ВР (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183/98-%D0%B2%D1%80#Text>.

21. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року «Про Стратегію воєнної безпеки України»: Указ Президента України від 25.03.2021 р. № 121/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/121/2021#Text>.

22. Стратегія економічної безпеки України на період до 2025 року, затверджена Указом Президента України від 11 серпня 2021 року №347/2021 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2021#Text>.

23. Стратегія національної безпеки України: Указ Президента України від 14 вересня 2020 року №392/2020. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037>.

Основні джерела:

1. Адміністративно-правове забезпечення протидії тінізації економіки : навч. посіб. / С. В. Білан, В. Я. Мацюк, О. П. Рябченко, О. В. Тильчик, В. В. Тильчик ; Держ. фіскальна служба України, Ун-т держ. фіскальної служби України. К., 2019. 245 с.

2. Ангелко І. В. Тіньова діяльність у господарській системі України: монографія. Дрогобич: Посвіт, 2020. 232 с.

3. Варналій З. С. Економічна та фінансова безпека України в умовах глобалізації: монографія. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ : Знання України, 2020. 423 с.

4. Економічна безпека : навч. посібник. / укл. Н.С. Іванова / Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. маркетингу, менеджменту та публ. адміністрування. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2020. 139 с. URL:

5. Економічна безпека держави: навчально-методичний посібник / Живко З.Б., Черевко О.В., Копитко М.І., Зачосова Н.В., Живко М.О., Серета В.В., Занора В.О., Бісєць А.В.; за ред. Живко З.Б. Черкаси: видавець Чабаненко Ю.А., 2019. 240 с.

6. Економічна безпека та фінансові розслідування: концепти, прагматика, інструментарій забезпечення : колективна монографія. / За заг. ред. д.е.н., доц. Вівчар О. І. Тернопіль: Економічна думка, 2019. 395 с. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/36303/1/Колективна%20монографія_ЕБФР.pdf.

7. Тінізація економіки та інтелектуальної економіки як загроза національній безпеці країни та їх детінізація: монографія / О. Б. Бутнік- Сіверський, О. П. Петренко / за наук. редакцією д.е.н., проф. Бутнік- Сіверського О. Б. 2020. 108 с.

Допоміжні джерела:

1. Барановський О. Визначення показників економічної безпеки / О. Барановський Економіка. Фінанси. Право. 2019. № 8. С. 14–16.

2. Vasylytsiv, T., Mulska, O., Panchenko, V., Zaychenko, V., Levytska, O. Technologization processes and social and economic growth. Modeling the impact and priorities for strengthening the technological competitiveness of the economy. Regional Science Inquiry, 2021, 13(1), pp. 117–134 [Scopus]

URL: <http://www.scopus.com/inward/record.url?eid=2-s2.0-85107576302&partnerID=MN8TOARS>.

3. Вінічук М.В., Наконечна Н.В. Економічна безпека держави: соціально-економічний вимір: Навчальний посібник / М.В. Вінічук, Н.В. Наконечна. Львів, Ліга-Прес: 2017. 322 с.
4. Грищенко О. Проблеми боротьби із «відмиванням брудних коштів» // Молодий вчений. 2015. № 2(17). URL : <http://www.justinian.com.ua/>
5. Економіка та економічна безпека держави. Теорія та практика : Монографічний навчальний посібник / С. Давиденко, О. Єгорова, В. Приходько, П. Матішак, Я. Голоніч, П. Копінець, М. Мачкінова, М. Добровольська та ін. Ужгород: РІК-У, 2017. 388 с. (Серія «Кафедральна бібліотека. Міжнародні економічні відносини». Випуск 4).
6. Інформаційне та обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства: навч. посіб. / О.М. Левченко, Н.С. Шалімова, Т.І. Грінка, О.В. Сторожук, Кропивницький: ЦНТУ, 2022. 190 с.
7. Коженцьовські Л. Управління безпекою Актуальні проблеми економіки. 2019. №1 (31). С. 147-154.
8. Korytko, M., Franchuk, V., Panchenko, V., Viunyk, O., Myshchysyn, O. Impact of Military Actions on the EU Labor Market. IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security, VOL. No. 1, January 2022. С. 25-30 [Scopus] URL: <https://publons.com/wos-op/publon/56629197/>
9. Корпоративне управління в системі економічної безпеки : навч. посібник / З. Б. Живко, О. Р. Святюк, М. І. Копитко ; за заг. ред. З. Б. Живко. Львів : ЛьвДУВС, 2018. 456 с.
10. Левченко О. М., Аль-Газалі А. Новітні форми та національні моделі регулювання фундаментальними науковими дослідженнями. Центральнотраїнський науковий вісник . Економічні науки. 2020. Вип. 5. С. 9-17. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu_e_2020_5_3 (Категорія «Б»)
11. Mulska, O., Levytska, O., Panchenko, V., Kohut, M., Vasylytsiv, T. Causality of external population migration intensity and regional socio-economic development of Ukraine. Problems and Perspectives in Management, 2020, 18(3), pp. 426–437 [Scopus] URL: <http://www.scopus.com/inward/record.url?eid=2-s2.0-85092777619&partnerID=MN8TOARS>.
12. Онищенко В. О., Завора Т. М., Чепурний О. В. Соціальна безпека регіону: теоретичні та прикладні аспекти. Полтава : ПолтНТУ, 2018. 275 с.
13. Panchenko, V., Dombrovska, S., Samchyk, M., Mykhailyk, N., Chabaniuk, O. Modern Management Technologies in the System of Ensuring the Security in the Context of Socio-Economic Development and the Digital Economy. IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security, VOL. 22 No. 3, March 2022. С. 213-219. [Scopus] URL: <https://publons.com/wos-op/publon/58722306/>
14. Панченко В. А. Проблематика інституційного середовища державної політики управління конкурентоспроможністю підприємницького сектора економіки України. Innovation and Sustainability. 2022. № 4. С. 87-93. URL: <https://ins.vntu.edu.ua/index.php/ins/article/view/102/112>.
15. Rogoza M.Y., Perebyinis V.I., Kuzmenko O.K., Theoretical and methodological tools for determination of dominant threats in information and analytical support of economic security/ Proceedings of the International Scientific and Practical Internet Conference

"Business Intelligence: Models, Methods And Techniques". March 3-5, 2021. К .: NAU, 2021. P.52-54.- <http://feba.nau.edu.ua/images/conf-ec-2021/conf-2021.pdf>.

16. Nanto, D.: Economics and National Security: Issues and Implications for U.S. Policy. Congressional Research Service. <https://www.fas.org/sgp/crs/natsec/R41589.pdf>. Last accessed 06 Aug 2022.

5.2. Програмне забезпечення освітнього компонента

1. Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office

- Microsoft PowerPoint;
- Microsoft Word;
- Microsoft Excel.

2. Глобальна мережа Internet.

6. ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика щодо академічної доброчесності формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», з урахуванням норм Положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральнотраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка».

Примітки:

1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом закладу вищої освіти і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролю.

2. Розробляється викладачем. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри і затверджується завідувачем кафедри.

3. Формат бланка – А4 (210×297 мм).